

Mirosław Kofta Wprowadzenie. Czy złudzenia pomagają, czy też przeszkadzają nam radzić sobie z wyzwaniami?

O czym mówią poszczególne rozdziały tej książki

Konkluzje

Literatura cytowana

Maria Lewicka Czy jesteśmy racjonalni?

Racjonalny, czyli jaki?

Czy jesteśmy racjonalni?

Człowiek jako intuicyjny statystyk

Człowiek jako intuicyjny badacz przyczyn zdarzeń

Człowiek jako weryfikator hipotez

Człowiek – aktor czy obserwator zdarzeń?

Literatura cytowana

Bogdan Wojciszke Dane i pseudodane w procesie spostrzegania ludzi

Dane i pseudodane

Źródła pseudodanych

Schematy poznawcze

Ukryte teorie osobowości

Rola danych i pseudodanych w procesie formułowania sądu

Teoretyczne modele kształtowania się sądu

Trafność modeli

Kiedy pseudodane stają się danymi?

Tendencyjne potwierdzanie przekonań

Samospełniające się proroctwa

Uwagi końcowe

Literatura cytowana

Maria Jarymowicz Czy jesteśmy egoistami ?

O naturze egoizmu

Paradoks egocentryzmu: prawdy ukryte przed samym sobą

Ego zagrożone i słabe jako źródło egocentryzmu

Egocentryzm „ja totalitarnego”

Czy jesteśmy altruistami?

Motywy endocentryczne

Motywy egzocentryczne

Co chroni przed egoizmem?

Literatura cytowana

Janusz Ł. Grzelak Ja, my, oni? Interes własny a procesy poznawcze i zachowanie ludzi w sytuacji konfliktu

Konflikt interesów

Interes własny

Interes wielu interesów?

Efekty orientacji społecznych

Czy wiemy, co wiedzieć chcemy?

Postrzegana różnorodność świata społecznego

Sytuacyjna zmienność percepcji intencji innych ludzi

Odrobina spekulacji

Orientacje a postawy wobec spraw publicznych

Sytuacyjna zmienność orientacji

Co jest przedmiotem wymiany społecznej, czyli czym się dzielimy

Buźki, numerki, zadowolenie

Im więcej nas, tym gorzej?

Zakończenie

Literatura cytowana

Andrzej Szmałke Autoprezentacja – niewinny spektakl dla innych i siebie

Co to jest autoprezentacja i czemu służy

Skąd wiadomo, że dane zachowanie jest autoprezentacją?

Motywy dla których podejmujemy autoprezentację

Wyznaczniki siły motywacji do podejmowania zachowań autoprezentacyjnych

Przydatność odpowiedniego wizerunku własnej osoby do osiągnięcia pożądanego celów społecznych
Subiektywna wartość celów społecznych
Rozbieżność między aktualną impresją a impresją pożądaną
Strategie autoprezentacji - najpopularniejsze wizerunki autoprezentacyjne
Taksonomia Jonesa i Pittman
Taksonomia zachowań autoprezentacyjnych Schutz
Co decyduje o stylu autoprezentacji podejmowanej przez jednostkę
Samowiedza
Wyobrażenie tożsamości pożądanego i niepożądanego
Wymagania roli społecznej
Spostrzegane oczekiwania widowni
Aktualne i rzeczywiste oraz przyszłe i potencjalne konsekwencje publicznego wizerunku
Autoprezentacje negatywne
Formy autoprezentacji – różne sposoby kreowania publicznych wizerunków
Autoprezentacja pośrednia: „pławienie się w cudzej chwale”
Autoprezentacja „wprost” i „niewprost”
Powszechność autoprezentacji
Prawdziwe „ja” a autoprezentacja
Literatura cytowana

Helena Grzegołowska-Klarkowska Samoobrona przez samooszukiwanie się

Dlaczego ludzie oszukują samych siebie?
Koncepcje psychoanalityczne
Inne koncepcje psychicznej samoobrony przez samooszukiwanie się: obrona poprzez ucieczkę od własnego prawdziwego „ja”
Rola i narzędzia samoobrony. Wybrane przejawy samooszukiwania się
Wybrane badania nad mechanizmami obronnymi
Nie wiedzą czy nie chcą powiedzieć?
Czy wyparcie istnieje?
Co uruchamia mechanizmy obronne?
Skuteczność samooszukiwania się jako środka samoobrony psychicznej
Literatura cytowana

Mirosław Kofta Poczucie kontroli, złudzenia na temat siebie, a adaptacja psychologiczna

Czy człowiek ma potrzebę sprawstwa?
Badania nad wolnością wyboru
Badania nad percepcją wpływu na bieg wydarzeń
Czynniki wpływające na percepcję kontroli
Czy ocena własnego sprawstwa jest realistyczna?
Iluzja kontroli
Egocentryzm atrybucyjny
Racjonalizacja zdarzeń negatywnych
Myślenie życzeniowe przy planowaniu działań
Skąd bierze się „chcienie”
Czy podmiotowa kontrola służy adaptacji?
Badanie Schultza: podmiotowa kontrola a przystosowanie psychiczne u osób starszych
Podmiotowa kontrola a adaptacja: mechanizmy psychologiczne
Orientacja na działanie a poczucie kontroli
Samoodradzanie się poczucia kontroli
Osobowościowe wyznaczniki poczucia kontroli i samoodradzania się
Styl eksplanacyjny
Naiwne teorie inteligencji
Siła woli
Wnioski
Literatura cytowana

Grzegorz Sędek Jak ludzie radzą sobie z sytuacjami, na które nie ma rady?

Niekontrolowalność w postaci nagłych, nieoczekiwanych i traumatycznych zdarzeń
Model Klingera
Model Shontza

Model Taylor

Negatywne konsekwencje długotrwałych intensywnych prób wpływania na obiektywnie niemodyfikowalne sytuacje

Klasyczne doświadczenia laboratoryjne nad reakcjami zwierząt na niekontrolowane wzmocnienia

Koncepcja Weissa

Pierwotny model wyuczonej bezradności Seligmana

Krytyczna analiza modelu egotystycznego

Informacyjny model bezradności

Wnioski, konkluzje... i trochę spekulacji

Literatura cytowana

Dariusz Doliński Pozytywna rola negatywnych złudzeń

Optymalny margines iluzji, czyli co za dużo to nie zdrowo

Negatywne iluzje

Kiedy negatywne iluzje pozwalają (dobrze) żyć?

Literatura cytowana

Janusz Czapiński Szczęście – złudzenie czy konieczność? Cebulowa teoria szczęścia w świetle nowych danych empirycznych

Pojęcie szczęścia we współczesnej psychologii empirycznej

Źródła poczucia szczęścia

Warunki życia a szczęście

Osobowość i temperament

Czynniki fizyczne i biologiczne

Podsumowanie

Po co ludziom poczucie szczęścia?

Powszechność poczucia szczęścia

Efekt negatywności

Efekt feniksa

Strategie i mechanizmy radzenia sobie ze stresem

Asymetria mózgowych ośrodków afektu pozytywnego i negatywnego

Mechanizmy pamięci

Endogeny mechanizm znieczulający

Naturalne procesy adaptacji

Porównania społeczne

Zmiana tożsamości

Atrybucja przyczynowa czyli niewdzięczne społeczeństwo

Pułapki w radzeniu sobie z nieszczęściem

Szczęśliwy „atraktor”

Jak pogodzić lewitację z uziemieniem?

Wnioski

Literatura cytowana

Indeks nazwisk

Indeks rzeczowy

Autorzy książki

Abstract